WYNIA'S WEEK

D66 neemt het NAVO-lidmaatschap nog niet serieus

Posted on 5 maart 2022 by Eduard Bomhoff

De militaire expert Victor Davis Hanson schat dat zo'n 25 van de 30 NAVO-leden zichzelf niet meer kunnen verdedigen en moeten schuilen onder de Amerikaanse paraplu. Nederland is één van die 25.

Pijnlijk bleek dat op 17 juli 2014 toen een Russische raket een Boeing 777 van Malaysia Airlines neerhaalde. Driehonderd slachtoffers, waaronder 193 Nederlanders, en de dure plicht voor Nederland om het rampgebied direct af te grendelen tegen terroristen op zoek naar de 'black box' van het vliegtuig en tegen nieuwsgierige plunderaars. Maar onze machteloze luchtmacht kon dat niet.

Acht jaar later heeft de Koninklijke Luchtmacht nog steeds niet meer dan een schamele vier transportvliegtuigen, en staat daarmee op de 90e plaats in de wereldranglijst. Vergelijk dat met de vier landen in onze regio die accepteren dat Amerika niet overal voor kan en wil zorgen: Finland (11 transportvliegtuigen), Oostenrijk (11), Zweden (6) en Zwitserland (17).

Als een toestel van Finnair of van Swiss was neergeschoten, was het, lijkt me, wel mogelijk geweest om de plek van de ramp tijdelijk te af te schermen in dat grensgebied tussen Oekraïne en Rusland. De terugkeer van de slachtoffers in Nederland was respectvol en troostrijk, maar op de plek van de ramp faalden luchtmacht en marechaussee. Tijdens Kok-I en Kok-2 waren de militaire uitgaven gekrompen tot ver onder de norm van 2 procent van de economie; daarna is die roekeloze politiek nog maar voor een deel teruggedraaid.

Minister Ollongren van Defensie (D66) zei op maandag 28 februari in de Tweede Kamer dat ze wil wachten op het Centraal Economisch Plan van het CPB voordat ze iets kan zeggen over meer geld voor leger en luchtmacht. Die prognoses voor de economie komen op 9 maart. Dat wordt dus nog minstens weken wachten voor Ollongren is uitgestudeerd. Het CPB is overigens geen deskundige op militair gebied en publiceert daar ook niet over. Minister Ollongren zocht gewoon een slap excuus voor uitstel.

Ollongren haalt de stikstof er bij

Nog erger: toen de Kamer vroeg of minister Ollongren zo snel mogelijk méér materieel en menskracht wil trainen en klaar maken voor hulp aan Oekraïne, legde zij uit: 'Het gaat over dingen die anders zijn voor Defensie, omdat er bij het oefenen problemen kunnen zijn met de geluidsruimte of omdat er problemen kunnen zijn met de stikstofregels bij het bouwen en onderhouden'. Ik hoop dat ze dat in Kiev niet hebben opgevangen. Maar neem aan dat de Russische ambassade in Den Haag heeft doorgegeven dat de Nederlandse leeuw nog slaapt.

En dan het contrast: een paar dagen eerder bazuinde minister Jetten (D66) heel stoer dat hij de bezorgde vraag – is het klimaatbeleid wel haalbaar en betaalbaar? – niet vaak meer wilde horen. In de Tweede Kamer retireerde hij een beetje, maar verklaarde nog steeds: 'Nederland zet maximaal in op het voorkomen van de opwarming van de aarde tot anderhalve graad' en noemde trots de 35 miljard die hij daarvoor ter vrije besteding heeft.

Schieten op Baudet

De oorlog in Oekraïne eist keuzes, en op de grond in Kiev telt ieder uur, maar deze twee D66-ministers schuiven die keuzes door naar de toekomst. Zo ook veel partijen in de Tweede Kamer. Na langdurige pogingen van Kamerleden om de warrige filosoof Baudet in volle vlucht neer te halen – alsof dat nu de hoogste prioriteit heeft – keek Pieter Omtzigt bedroefd op zijn horloge en zei: 'Al een half uur lang ontloopt de heer Baudet elk antwoord over wie nu wie aanviel. Rusland viel Oekraïne binnen. Heel veel ingewikkelder dan dat is het niet.' Alle tijd voor mooie interrupties tegen Baudet; in grote meerderheid nog niet toe aan de echte keuzes.

Als NAVO-landen eerder hadden geholpen, had Oekraïne mijnen kunnen leggen om verkeer van tanks langs de weg onmogelijk te maken. Ook ontbrak het Oekraïne vreselijk aan luchtafweergeschut uit NAVO-landen om op grotere afstand vijandige vliegtuigen af te schrikken. De dappere Oekraïense vrijwilligers moeten trainen met houten nepgeweren en vechten tegen Poetin met zelfgemaakte Molotovcocktails.

Duitsland is al gedraaid

Duitsland dat tot vorige week dwars lag, heeft nu beseft hoe veel doden al zijn te wijten aan gebrekkige voorbereiding en, specifiek, ook aan de Duitse aarzeling om

te helpen met wapens en munitie (Oekraïense wapens hebben munitie nodig die past in wapens uit de Sovjet-tijd; er waren bruikbare depots in andere ex-communistische landen, maar Duitsland was tegen munitie-transporten).

Nu heeft de Duitse politiek gelukkig de eerste grote stap gezet. De coalitiepartijen hebben alle drie concessies gedaan: de linkse SPD is akkoord met 100 miljard euro méér uitgaven aan defensie; de Groenen met export van wapens, en de fiscaal conservatieve FDP met het oprekken van het financieringstekort.

Concessies zijn ook nodig bij ons. Als minister Ollongren volhoudt dat zij nog weken wil blijven studeren terwijl de oorlog voortduurt, heeft zij meer bloed aan haar handen dan Lady Macbeth. En als minister Jetten niet hard met de collega's gaat werken aan een compromis om budget te verschuiven van stikstof en windmolens naar defensie en betaalbare energie, dan mist ook hij de tekenen van de tijd: niet alleen de noodzaak om mee te vechten in een verdedigingsoorlog tegen dictator Poetin, maar ook in het binnenland om te laten zien dat D66 niet alleen modieus kan zijn, maar ook oog heeft voor de financiële noden van de kiezers die recordprijzen moeten betalen voor hun energie en benzine.

Pas nadat Ollongren en Jetten het Duitse voorbeeld hebben gevolgd en samen serieus zijn geworden, kan de regering met een noodplan naar de Tweede Kamer. Meer transportvliegtuigen lijkt mij een *no-brainer*, ander nieuw materieel in afstemming met de NAVO-partners. Zeker niet eenvoudig voor D66 om zo'n draai te maken, maar wat hier wordt gevraagd van Ollongren en Jetten staat niet in verhouding tot de offers die de onschuldige Oekraïeners in de oorlog iedere dag moeten brengen.

Eduard Bomhoff *schrijft wekelijks columns over economie, politiek en de wereld voor Wynia's Week. Ook u kunt de broodnodige, onafhankelijke berichtgeving van Wynia's Week mogelijk maken. Kijk* ***HIER****. Hartelijk dank!*